

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

Fylakra

personeelsblad rond de Utrechtse fysica

39te jaargang nummer 6 • 1995

FYLAKRA

FYLAKRA wordt uitgegeven voor de vakgroepen en afdelingen van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde van de Universiteit Utrecht

39-ste jaargang, nummer 6

eind oktober 1995

Oplage: 650 stuks

REDAKTIE

hoofdredakteur: Gijs van Ginkel (MBF)

redactieleden:

Rudi Borkus (ION)

Nelleke Bouman (GB)

Jo de Haan (REPRO)

Evert Landré (STK)

Frans van Lunteren (GGWN/GESCH)

Geert Hooyman

Gerard van der Mark (IGF)

Ada Molkenboer (VOORL)

Arjen Vredenberg (AGF)

Els Wolfs (BUR)

vormgeving en

eindredactie:

Evert Landré

portretfoto's:

Johan van der Linden

reproductie:

Jo de Haan en Frans Choufoer

(van de drukkerij Natuur- en Sterrenkunde
Budapestlaan 4, tel. 030-2531751)

Kopij voor FYLAKRA nummer 7 kan worden ingeleverd bij de leden van de redactie of gedeponneerd worden in het postvakje van FYLAKRA op kamer 152. Sluitingsdatum: **vrijdag 17 november 1995**

Voor de wijze waarop kopij voor FYLAKRA kan worden aangeleverd, zie de eindredakteur (BBL kamer 701, tel. 5214)

INHOUD

jaargang 39, nummer 6

Geachte lezer(es)	2
Nico Kuipers 25 jaar bij het Laboratorium	3
Met het Natuurkundig Gezelschap naar Dodewaard	6
Een terugblik op mijn afscheid (Tj. Hollander)	8
Afscheid Michel Koning	12
Een dubbelportret (De Wijn & Blasse)	14
Harold de Wijn 25 jaar hoogleraar	15
George Blasse 25 jaar hoogleraar	17
Mededelingen van de DienstCommissie	22
Elisabeth Maria (Marika) Vos	26
Nieuwe OIO bij Theorie (Twan van Noije)	28
Nieuwe faculteitsraad vergaderde	29
Nieuwe OIO's bij GCM (Addy van Dijken & René Wegh)	38
Liliana Birla	40
Te gast bij Theorie: Miguel Ortiz	42
Programma Natuurkundig Gezelschap te Utrecht	44
Het Educatorium	45
De promotie van Ben Erné	52
Impressies uit het eerste spreekuur van de DienstCommissie	54
Aantallen eerstejaars studenten	56
Shell-donatie voor prof. Lourens	58
Nieuwe AIO bij GCM: Petra de Jongh	60
Uit/in dienst	61
Inschrijfformulier Kindersinterklaas	63
Examens	64
Oproep Kerstconcert 20 december a.s.	65

GEACHTE LEZER(ES)

In het land woeden de discussies over de bezuinigingsvoorstellen van minister Ritzen. Dat heeft nu al zijn consequenties: de lange termijn financiële kaderstelling voor de Utrechtse universiteit zal worden aangepast, omdat daarin alleen nog maar rekening was gehouden met de eerste "parse" bezuinigingsplannen. Dat zal waarschijnlijk een teruggang van 0,5% per jaar aan rijksinkomsten voor de faculteit betekenen.

De universitaire bestuursstructuur ligt tevens onder vuur en het lijkt nog maar een kwestie van (korte) tijd en dan moeten we afscheid nemen van de vakgroepsstructuur. In al die stormen is de FYLAKRA-redactie tot nu toe stevig overeind gebleven.

We kunnen u in dit nummer dan ook weer een zeer gevarieerd aanbod doen van facultair wel en wee. Zo krijgt u een impressie van de eerste vergadering van de faculteitsraad in de nieuwe samenstelling, waarin direct al een belangrijk besluit werd genomen over de toekomstige structuur van de faculteit.

Tevens passeren om verschillende redenen enkele markante mensen de revue, zoals bijv. prof. Harold de Wijn, prof. George Blasse, Michel Koning en Nico Kuipers. Het leed van de bezuinigingen wordt gelukkig wat verbleekt door de eervolle donatie van Shell aan prof. Wim Lourens. Niet onbelangrijk is ook de omvang van het aantal eerstejaarsstudenten, waarvan u een overzicht krijgt. De Dienstcommissie laat van zich horen en u krijgt de meest recente impressies over de bouw van het Educatorium, dat heel wat zand laat opwaaien.

Voor ouders en grootouders is de aankondiging van het Kindersinterklasfeest van vitaal belang. Daarover vindt u dan ook een mededeling. Voorts merkt u al verder lezend wel welke leuke dingen u tegenkomt. Wij wensen u veel leesplezier.

Gijs van Ginkel, hoofdredacteur

NICO KUIPERS 25 JAAR BIJ HET LABORATORIUM

Wie kent Nico ("Coen") Kuipers niet? Weinigen, denken wij. Daarom mag het feit, dat hij 25 jaar in rijks-, universiteits- en faculteitsdienst is, niet onopgemerkt voorbij gaan. FYLAKRA-redacteur Gerard van der Mark zet het feest luister bij met onderstaand portret.

1 Augustus j.l. was de dag dat Nico 25 jaar bij het laboratorium en dezelfde periode in dienst van het Rijk was. Hij stapte in 1970 niet als onbekende binnen. Bij de aanleg van het gasleidingennet en de installatie van het gashok had hij als werknemer van Hoek meegewerkt. Aangezien men iemand zocht met ervaring op het gebied van onderhoud van gassen stapte de toenmalige hoofd van de technische zaken, de Hr. Kees van Bart, op hem af met het verzoek om deze functie te aanvaarden. Nico woonde toen in Rotterdam en het werd dus heen en weer pendelen. Na een jaar betrok het gezin Kuipers een woning in IJsselstein. Dat "dorp" van voor deze stadse mensen wel erg klein en ze hebben het er maar anderhalf jaar uitgehouden. Toen kwam er een kans om naar Utrecht te verkassen.

Ondertussen had hij zijn draai binnen het lab. gevonden. In die tijd werden er dagelijks 6 tot 12 stikstofcilinders aangesloten en menig andere fles gas. Vaak moest daarvoor zelfs het persluchtmasker opgezet worden. Verder werd hij betrokken bij de aanleg van nieuwe gedeeltes van het gasnet en bij de toch wel snelle ontwikkelingen in dit vakgebied. Vanaf 1976 werd er hier zelf vloeibare stikstof gemaakt. Eerst op kleine schaal maar bij een steeds groter wordende vraag is er nu een omzet van 8000 liter/week. Ook bemiddelde hij bij de vakgroepen als er speciale gassen aangeschaft moesten worden.

In de laatste jaren hebben de ontwikkelingen geleid tot een soepel lopende gasvoorziening en goede cryogene voorzieningen. De vloeibare Heliumvoorziening met retournet vind hij zelfs een paradepaardje. Op dat gebied heeft hij een schat van kennis opgedaan bij Johan Keizer.

Nico benadrukt dat hij grote waarde hecht aan samenwerking. In dat verband wil hij Jaap Jasperse niet onvermeld laten. Vaak waren ze oneens over aanpak en uitvoering maar als mens vond hij hem een

Nico Kuipers op weg naar een goed gesprek

fantastische kerel. Lang heeft hij samengewerkt met Hans Verhoeven en Jan van Eyk, zijn direkte maatjes.

In de loop van de jaren heeft hij talloze uitzendkrachten gehad en ook daarmee heeft hij een goede werksfeer onderhouden. Ook hecht hij er veel waarde aan om een goed binding te houden met de jongens aan de "opstellingen", de promovendi en studenten. Hij is zich er van bewust dat juist deze mensen nog wel eens om hem zitten te springen. Vaak ook op onmogelijke tijden. Hij steeft er naar zo optimaal mogelijk service te verlenen.

Verder vind hij het prettig dat er een goed contact bestaat tussen de werkplaats en de "gasjongens". Met Piet Engels heeft hij zelfs een bijzondere (muzikale) vriendschap opgebouwd. Ook vindt hij dat de, na vele interne veranderingen, ontstane Beheersgroep een prettige groep direkte medewerkers is met wie het fijn samenwerken is.

Nico is altijd bereid om op andere plaatsen zijn handen uit te steken. In dat verband staat zijn creatie als barkeeper in het "Onderonsje" ons duidelijk voor de geest. Maar ook voor andere activiteiten is hij altijd te porren.

Tot slot wijst de auteur er even op dat voor de oudere collega Nico's bijnaam "Coen" was. Dat stamt uit de tijd dat hij als linksbuiten langs de zijlijn slalomde en menig tegenstander het nakijken gaf in het allom beruchte faculteitselftal (en dus genoemd werd naar de legendarische linksbuiten van Feyenoord en het Nederlands elftal eind jaren '60: Coen Moulijn). Menig sportief succes werd daar behaald. Sporten wil Nico nog wel graag, maar helaas laat zijn fysieke toestand hem nog wel eens in de steek.

We feliciteren hem met dit jubileum en wensen hem nog een fijne periode toe.

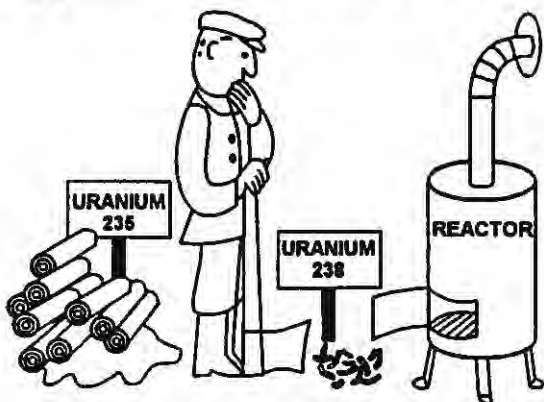
Gerard van der Mark

NB - de foto van Nico Kuipers is gemaakt door Evert Landré tijdens de receptie t.g.v. de naamgeving van het Ornstein Laboratorium op 17 september 1991

MET HET NATUURKUNDIG GEZELSCHAP NAAR DODEWAARD

Op woensdag 21 juni j.l. vond de jaarlijkse excursie van het Natuurkundig Gezelschap te Utrecht plaats. Het reisdoel was deze keer de Gemeenschappelijke Kernenergiecentrale Nederland (G.K.N.) te Dodewaard. Deze keer eens niet met een bus maar met eigen vervoer. Een verslag van Wim Verwer.

Bij aankomst werden we geconfronteerd met een belangrijk aspect van de door ons bezochte onderneming, namelijk de beveiliging. Die zorgt aan de ene kant dat produkten niet onbedoeld het bedrijf verlaten, terwijl anderzijds produkten en personen niet zomaar binnen kunnen komen. Dit laatste werd ons erg duidelijk toen we probeerden het terrein te betreden. Natuurlijk waren er passende afspraken gemaakt en werden we wel toegelaten, maar toen we binnen waren konden we er ook vrij zeker van zijn dat er zich in ons gezelschap niemand bevond die bommen of slag- of steekwapenen bij zich had. Met een veilig gevoel konden we dus aan de koffie of de thee.

Daarna heeft de heer F. Schuurman ons met een goed verhaal en met duidelijke illustraties een overzicht gegeven van wat er zich allemaal afspeelt in en om de kernreactor en de elektriciteitscentrale. De reactor is in 1968 in gebruik genomen voor de tijd van 30 jaar (met de mogelijkheid van verlenging); we waren dus nog maar net op tijd.

Het hoofddoel van de reactor is studie. De elektriciteitsproduktie is vrij gering (60 MW), het rendement is niet zo goed (30%) maar het ding zit wel vol meetinstrumenten. Als studiereactor staat deze centrale, ook internationaal, goed aangeschreven.

Na een korte pauze werd er een film vertoond waarin te zien was wat we al gehoord hadden, met nog wat meer. Vooral het vervangen van de splijtstaven (voor welk doel de centrale jaarlijks enkele weken stilligt) werd hierin duidelijk voorgedaan, dat kunnen wij nu ook.

Het bezoek werd afgesloten met een rondleiding door de ruimtes waarin al het beschrevene was opgesteld. Mijn indrukken zou ik willen samenvatten met: groot, veel en schoon. Bij het vertrek kregen de deelnemers wat documentatie mee om thuis alles nog eens rustig te kunnen nalezen. De hierbij weergegeven omslagtekening van het uitgereikte boekje "Kernenergie, de techniek" maakt op beknopte wijze duidelijk hoe een en ander in zijn werk gaat.

Wim Verwer.

...EN WE LAGEN DUBBEL...

deel 1

Voor onze vele buitenlandse gasten zijn Nederlanders een voortdurende bron van vermaak. Astrid Kappers legde haar oor te luisteren bij Theorie en Fysica van de Mens.

Doordat wij een heel stel buitenlanders in onze vakgroep hebben worden we wel eens op interessante/verrassende dingen gewezen.

Zo is "fylakra" in het Grieks zoiets als: een kale plek op het hoofd! Maria Stavridi (FM) en Kostas Sfetsos (THE) liggen altijd dubbel van het lachen als ze weer een nummer van FYLAKRA op hun bureau vinden; ze zeggen dan in het Grieks tegen elkaar "Daar heb je die kale kop weer!"

EEN TERUGBLIK OP MIJN AFSCHEID

Tjalling Hollander, die op 28 april van dit jaar afscheid nam van de faculteit, zond ons onder bovenstaande titel een weergave van zijn ervaringen en gevoelens van die dag. Aan de titel voegde hij meteen het volgende toe: "Nomina sunt odiosa, sed....", hetgeen zoveel wil zeggen als: "Als je één naam vermeldt moet je ze allemaal noemen".

Zoals de titel van dit stukje aangeeft, wil ik hierin terugblikken op de gebeurtenissen van vrijdag 28 April j.l., en niet op mijn bijna 40 jaar dienstverband bij wat nu de Faculteit Natuur- en Sterrenkunde is: voor mij zou laatstgenoemde terugblik ondoenlijk en voor U onleesbaar zijn.

Ik heb getracht mijn waardering voor de collegiale medewerking/samenwerking van zovelen tot uitdrukking te brengen door collega's van binnen en buiten faculteit en universiteit uit te nodigen op mijn afscheidsdag (Ik heb daarmee een zware wissel getrokken op de "Commissie", zie later.). Tot mijn grote vreugde hebben zeer velen acte-de-présence gegeven, waaronder enkele van degenen, die verantwoordelijk waren voor mijn eerste betaalde stappen in het Fysisch Laboratorium. Vele brieven en andere blijken van belangstelling hebben ons bereikt van (oud-)collega's, die niet in persoon aanwezig konden zijn.

Toch ontkom ik in het volgende niet aan het noemen van namen, maar ik wil mij in mijn reacties beperken tot het optreden van betrokkenen in hun rol op mijn afscheidsdag. Ik hoop hiermee te voorkomen dat iemand zich tekort gedaan voelt.

Terug naar vrijdag 28-04-95. Laat ik beginnen u allen hartelijk te danken voor uw aanwezigheid en warme belangstelling bij mijn afscheid. Mijn familie en ikzelf kunnen terugblikken op een dag waaraan we veel genoeg hebben beleefd. Deze afscheidsdag heeft onze verwachtingen overtroffen en ik wil hier de gelegenheid aangrijpen een aantal van u met name te bedanken voor hun bijdrage aan het welslagen van deze dag.

Allereerst de Commissie, bestaande uit (alfabetische volgorde): Frans

Habraken, Henk Meerwijk, Joke Tromp en Piet Ullersma. Uit eigen ervaring weet ik hoeveel (onzichtbaar) werk er verricht moet worden om zo'n afscheidsbijeenkomst te organiseren en er een geslaagd festijn van te maken: hartelijk dank voor jullie inspanningen!

Wij denken met veel plezier terug aan de welvoorzien en rijk-gevarieerde lunch ons aangeboden door de faculteit. Het was een genoeg om met zovele collega's, vrienden en familieleden van zo'n lunch te kunnen genieten (Nelleke, John en dames van de BBL-kantine : hartelijk dank), besloten door een optreden van de cellisten Arjen Vredenberg en Jurrien Vroom (Arjen en Jurrien: hartelijk dank). Onze dank gaat ook uit naar Evert Landré voor zijn fotoreportage en zijn verslag in FYLAKRA (Evert: bedankt!).

En dan de receptie: allereerst ceremoniemeester Piet Ullersma. Piet, je was, zoals gebruikelijk, goed in vorm en had de touwtjes stevig in handen. Hartelijk dank! (Wie moet overigens jouw rol spelen bij jouw afscheid?)

De sprekers, in volgorde van optreden: Aert Schadee en Piet Zeegers als aangekondigde sprekers, en Jord van den Berg, namens de studenten.

Aert en Piet, jullie stonden anti-chronologisch geprogrammeerd, aan mij was deze volgorde wel besteed. Ik zal me beperken tot een aantal reacties op hetgeen jullie ten berde hebben gebracht over een groot deel van mijn loopbaan bij de faculteit. Mijn waardering voor onze jarenlange samenwerking kennen jullie en ik wil hierover niet verder uitweiden: hartelijk dank!

Aert, zoals jouw voorganger als secretaris Examencommissie, mijn voorganger als mentor ouderejaars, Aaldert van der Vegt, heb jij de gave om "met het woord te spelen". Ik heb me kostelijk geamuseerd met je analyse van een aantal van mijn stereotypen. (Ik realiseer me nu, dat ik bij het scheren van studenten, het geslacht van betrokkenen niet altijd scherp voor ogen had.) Dat jij het Latijn nog minstens even goed beheerst als ik, blijkt toch wel uit de tekst op onze bullen? Het woordenboek "A Latin Dictionary" (Clarendon Press, Oxford) heb ik in goede orde ontvangen tijdens een gezellig

samenzijn ten onzent met een deel van de Commissie en ik heb het al diverse keren geraadpleegd (het motto boven dit stukje komt overigens nog uit mijn geheugen). Samen met de Webster biedt het woordenboek vele mogelijkheden voor vergelijkend taalonderzoek (Latijn → Engels ↔ Frans).

Vervolgens: ik mag de strijd tegen het gebruiken van de P.C. dan verloren hebben, ik win nog steeds het gevecht met degenen, die elk halfjaar mijn pass-word ongeldig maken.

Tenslotte: er is een student spontaan als spreker naar voren gekomen. Om je lovende woorden aan mijn adres te adstrueren: Aert, nogmaals bedankt.

Piet, ik heb moeite om me nu tot enige opmerkingen op je speech te beperken: wij hebben samen heel wat meegemaakt, zowel bij het onderzoek als bij het onderwijs. Sinds eind 1959 in de Bijlhouwerstraat (de experimenteerkamer met de vele, goed-verankerde gascylinders, en de zitkamer naast de kamers van Hogeweg en Heusinkveld), hebben we veel lief en leed gedeeld. Later in de kelder van de UW, met een zitkamer in het (nu) Ornsteinlaboratorium, en vanaf 1970 op de zevende verdieping van het LEF, nu BBL. Voor het onderwijs van Fysisch Lab. naar A.B.C.-straat, en tenslotte naar Trans I. Allemaal herinneringen aan een periode van ruim 20 jaar goede en prettige samenwerking, maar ik zou me beperken tot..., en dus:

- * De vlamfotometer, ontwikkeld naar een idee van onze promotor Kees Alkemade, is nooit een commercieel succes geworden, maar we hebben er wel flink wat know-how aan overgehouden.

- * Mijn dissertatie, evenals de jouwe werd in die tijd nog in de lokale krant besproken. Wie verantwoordelijk was voor het stukje "Bengaals vuur" kan ik slechts bevroeden; ik was het in ieder geval niet.

- * Mijn stelling over de heer Jan van Schaffelaar heeft destijds nogal wat vragen van niet-fysici opgeleverd.

- * Mijn stelling over de "bromfiets" blijkt een profetische uitspraak te zijn geweest.

- * En dan "het Boek". Het zou interessant zijn een kosten-baten-analyse te maken. Het heeft in ieder geval de auteurs geen geldelijk gewin opgeleverd, wel veel inspanningen en sores. Het heeft in ieder geval het onderzoek in de vakgroep Atoom-en Molecuulfysica (nu

deel van AGF) een plaats in de wetenschappelijke literatuur bezorgd. Piet, nogmaals bedankt voor jouw aandeel in onze meer dan 20 jaar samenwerking in onderzoek en onderwijs. Bedankt voor het nu van *mijn* initialen voorziene glas-met-inscriptie: het staat op een ereplaats.

Tot slot: Jord van den Berg, spreker namens de studenten. Jord, hartelijk dank voor je waarderende woorden. Ik heb het mentoraat tien jaar geleden op me genomen, na afscheid van het onderzoek genomen te hebben. Ik heb nooit spijt van deze stap gehad. Het begeleiden en adviseren van studenten is een boeiende taak. Het is goed te stellen, dat zonder de inzet van de studenten een mentor niet goed kan functioneren (zonder de collegiale steun van de docenten is een mentor ook machteloos). In jou bedank ik alle (oud-)studenten in onze faculteit: het was me een genoegen. Ik weet niet, of ik je nog tegenkom, maar het ga je goed in je verdere loopbaan.

Aan het einde van dit stuk gekomen wil ik onze dank betuigen voor alle cadeaux, zowel die van de faculteit als van individuele personen of groepen personen. Voor zover mogelijk heb ik de gevers al persoonlijk bedankt.

Ik heb nu de status van gast en hoop nog jaren binnen de faculteit welkom te zijn en enig vrijwilligerswerk te kunnen doen zonder de "beroeps" voor de voeten te lopen.

Het ga deze faculteit en haar medewerkers goed!

NB. Door tijdgebrek (dat kan ook een VUT-ter overkomen) moet ik mijn reactie op de "Open brief" van Henk Dijkerman tot het volgende FYLAKRA-nummer uitstellen. Henk, het spijt me, maar wat in het vat zit, verzuurt niet.

Tjalling Hollander

AFSCHEID MICHEL KONING

Op 30 juni was het dubbel feest. Michel Koning van de Instrumentele Groep Fysica IGF ging met pensioen omdat hij 65 was geworden. Tevens was hij op die datum 40 jaar in dienst bij de faculteit.

Michel is begonnen als leerling bij het Fysisch laboratorium in de Bijlhouwerstraat. Na zijn dienstdtijd en na nog bij een ander bedrijf gewerkt te hebben kwam hij in 1955 in dienst bij het Fysisch lab., dat inmiddels uit zijn voegen barstte. Naast zijn dagelijkse werk ontwikkelde hij zich verder door avondstudie.

*Michel Koning spreekt bij het jubileum van Wim Rakké
op 31 maart 1989 (foto: OMI)*

In 1965 verhuisde de toenmalige werkplaats naar nieuwbouw in de Uithof en Michel werd hoofd van de afdeling Mechanische Technologie. Deze afdeling was speciaal opgericht om de in die tijd stormachtig verlopende vernieuwing in technologie en apparatuur in goede banen te leiden. Veel kennis moest door experimenteren worden vergaard en contacten met andere bedrijven speelden een grote rol bij de uitwisseling daarvan. Belangrijke nieuwe ontwikkelingen waren: vacuümsolderen, opdampen, computergestuurd frezen, galvanotechniek en meettechniek — - meetkamer en 3D-meetmachine.

Na een reorganisatie nam hij in 1986 de taak van bedrijfsleider op zich, waarbij zijn gedegen kennis van de organisatie en de techniek goed van pas kwam. Veel zorg besteedde hij in die tijd aan organisatie en planning van de projecten. Ondanks het grote aantal opdrachten, zag hij toch altijd weer kans om wetenschappers te helpen door op korte termijn hun spoedopdrachten door de werkplaats te loodsen.

In 1993 volgde een nieuwe reorganisatie waarbij een meer flexibele organisatie ontstond door meer projectmatig te werken. Door de instelling van een Mechanische, Elektronische en een Service-groep kan nu nog directer op de behoeften van de wetenschappers worden ingespeeld. Michel maakte deel uit van de commissie die deze reorganisatie voorbereidde en werd leider van de Mechanische groep. De afgelopen maanden heeft hij zijn opvolger ir. Rob Klöpping kunnen inwerken, zodat er na zijn vertrek geen vacuüm zou ontstaan dat de uitvoering van projecten nadelig zou kunnen beïnvloeden.

Michel was een man waarmee je prettig kon samenwerken en die grote waardering genoot. Hij zei zijn klanten duidelijk wat er mogelijk was en waar ze op konden rekenen. Je kon altijd bij hem terecht met een probleem en meestal lukte het hem wel een gaatje te vinden om de meest acute nood te verhelpen. Zelf vond hij het niet leuk dat hij nu al vanwege zijn leeftijd met zijn werk moest ophouden terwijl er nog zoveel te doen was.

We bedanken hem bij deze nogmaals voor zijn inzet en de collegiale samenwerking die we al die jaren hebben mogen ondervinden.

Jaap Verkerk

EEN DUBBELPORTRET

Het cursief hieronder vonden wij in het septembernummer van 1970 van FYLAKRA; het is de introductie, toen, van de hoogleraren Harold de Wijn en George Blasse. De redactie vond beiden bereid ieder een portret te schrijven: George over Harold, Harold over George. Alle foto's in dit dubbelportret zijn van Johan van der Linden.

In augustus j.l. is de benoeming afgekomen van 2 gewone hoogleraren t.w. van prof.dr. H.W. de Wijn voor de Natuurkunde van de Vaste Stof en prof.dr. G. Blasse voor de processen in de Vaste Stof (waarmee de scheikundige aspecten bedoeld worden). De verhuizing van de "Vaste Stof" naar de Uithof is in zicht en opent, na vele jaren van benarde verhuizing, nieuwe perspectieven voor de geïntegreerde werkgroep. Mede hierom verheugen wij ons ten zeerste op de komst van de 2 nieuwe hoogleraren.

Hoewel zij sinds 1 september reeds in functie zijn en zij reeds met velen kennis hebben gemaakt, zullen wij hen ook in Fylakra van harte in de laboratoriumgemeenschap verwelkomen en hen een vruchtbare arbeid in onderzoek en onderwijs toewensen.

Prof. de Wijn heeft gestudeerd aan de Amsterdamse Universiteit. Zijn researchwerk (Molecuul- en Vaste Stof fysica) heeft hij daar in het Zeemanlab. en in het Natuurkundig lab. verricht. Zijn promotor was prof.dr G.W. Rathenau.

Hij heeft er een onderzoeksgroep op het gebied van het magnetisme geleid. Van medio 1968 tot enkele weken geleden heeft hij in het laboratorium van Bell Telephone in Murrayhill, N.J., gewerkt, voornamelijk aan magnetische resonanties en optisch werk.

Prof. Blasse heeft in Amsterdam gelogeerd bij Prof. Ketelaar en heeft daarna 2 jaar bij R.V.O.-T.N.O. gewerkt aan molecuul-spectra. Vervolgens ging hij naar het Philips Natuurkundig Laboratorium, waar zijn werk heeft gelegen op het gebied van de kristalchemie (magnetisme en fluorescentie). Hij promoveerde te Leiden bij prof.dr. E.W. Gorker.

HAROLD DE WIJN 25 JAAR HOOGLERAAR

Op 1 september 1970 aanvaardden twee gelijktijdig benoemde hoogleraren hun ambt: een vaste stof fysicus en een vaste stof chemicus. Vooralsnog zaten ze in een kasteel, een koetshuis en een kelder. Kort daarop trokken ze gezamenlijk naar de Uithof. Hun gezamenlijk werken van fondsen werd goed geïllustreerd tijdens het Sinterklaasfeest van dat jaar. Dat was zondermeer een unieke happening: in de hal van het toenmalige generatorengebouw voer Sint per boot binnen, hangend in de takels. De jonge hoogleraren dienden met hengels naar een ton in de vijver te vissen. Hiertoe werd gebruik gemaakt van één van Harold's liefdes, het magnetisme. Zodoende haalden zij steeds gelijktijdig dezelfde ton op.

Onze loopbanen waren even gelijk als verschillend. Via een industrieel laboratorium kwamen wij naar Utrecht. Maar Bell is Philips niet. In de Amsterdamse Universiteit werden wij beide opgeleid. Maar leermeester Rathenau verschilde nogal van leermeester Ketelaar.

Dit dreigt een tragisch verhaal te worden. Want de nederlandse situatie had niet zoveel waardering voor het gezamenlijk hengelen. De FOM verbande mij reeds snel naar de SON. Terwijl de vaste stof fysica zich meer in een fundamentele high-brow richting ontwikkelde, ging de vaste stof chemie steeds meer in de richting van toepassingen (materialen). Deden vroeger vele van mijn studenten een bijvak theorie van de vaste stof (liefst bij Harold), tegenwoordig kan dat niet meer. Vormden wij vroeger één vakgroep, de bureaucratie maakte er twee van, die op velerlei gebied streng gescheiden werden.

En toch, officiële stukken (zoals de universiteitsgids) weten zich nog steeds geen raad en halen de werkgroep en de vakgroepen door elkaar, het Debye Instituut bevorderde de interactie opnieuw, en wij bleven gewoon iedere week over alles gezamenlijk overleggen, de faculteiten ten spijt.

Harold is niet altijd even gemakkelijk, maar ik ben dat ook niet. Waarom zaten wij dan 25 jaar vredig naast elkaar in onze unieke 1½ module kamers? Misschien heeft dat te maken met hoe onze leer-

HAROLD DE WIJN

meesters in Amsterdam met elkaar omgingen. Jaren geleden zei Rathenau mij eens in strikt vertrouwen: Ketelaar doet vaak merkwaardige dingen die ik nooit zou doen; maar ik heb geleerd dat ik er wel vertrouwen in kan hebben.

Zo ongeveer zijn mijn ervaringen met Harold. Ergens is hij nog de oude hoogleraar. Hij zal het land niet afreizen voor contracten, hij zal niet graag vergaderen, maar hij is een voortreffelijk docent met veel liefde voor dat deel van het vak, en een gedreven fysisch onderzoeker die niets aan het toeval overlaat. Ik heb het idee dat één van zijn grootste vreugdes was en is om weer een tijdje in Risø zelf metingen te doen met behulp van de daar ter beschikking zijnde neutronenbundel.

Laatst waren wij gezamenlijk bij een promotie en stelden in de raads-kamer vast dat bij twee stoelen de schuimplastic vulling aan alle kanten door de bekleding heen stak. Met een lachje op zijn gezicht, maar bitterheid in zijn stem zei Harold: dat is wel representatief voor de neergang van de universiteit. Mij was duidelijk dat die opmerking hem uit het hart kwam en zijn grote liefde voor dit merkwaardige bedrijf toont .

Harold, veel dank dat je er 25 jaar lang was; ik denk er met genoeg aan terug. Ik ben bijna weg, jij moet nog even. Ik wens je daarbij het allerbeste toe.

George Blasse

GEORGE BLASSE 25 JAAR HOOGLERAAR

Op 1 september 1995 is het precies 25 jaar geleden dat George Blasse aantrad als hoogleraar. Blasse werd aangesteld in de toenmalige subfaculteit scheikunde als hoogleraar in de scheikunde van de vaste stof.

Zijn werkplek binnen het gebouwencomplex van de fysica en de verwevenheid van het door hem geleide onderzoek met dat van de natuurkunde van de vaste stof heeft hem evenwel een nadrukkelijke en terechte plaats bezorgd binnen de gemeenschap van de fysica.

Het toenmalige College van Curatoren, in het bijzonder de β -curator Verweij, had de vooruitziende blik een universitaire onderzoeksgroep Vaste Stof bestaande uit zowel chemici als fysici op te zetten. Dat was toentertijd absoluut uniek in Nederland. Inmiddels zijn curatoren vervangen door professionele bestuurders, en is de onderzoeksgroep via een gezamenlijke vakgroep van twee heuse faculteiten geworden tot een werkgroep van twee vakgroepen, die elke deel uitmaken van het door twee faculteiten gesteunde Debye-Instituut. Ik wil maar zeggen: een origineel en duurzaam artikel in een telkens nieuwe verpakking.

Evenals Verweij, is George afkomstig van het Philips Natuurkundig Laboratorium, nu Philips Research geheten. Hij had daar een promotie voorbereid op het gebied van luminescentie. Dat is, algemeen gesteld, het verschijnsel van emissie van licht door een vaste stof na absorptie van energie uit elektromagnetische straling of uit deeltjes. Aan iedereen bekende voorbeelden zijn de TL-buis, waarin ultraviolet licht afkomstig van een elektrische gasontlading in kwikdamp door de luminescerende poeders aangebracht op de buiswand wordt omgezet in zichtbaar licht, en de TV-beeldbuis, waarin luminescerende stoffen tot emissie worden gebracht door de aanstormende bundel elektronen uit het elektronenkanon. Aan beide van deze belangrijke toepassingen had George zijn bijdrage geleverd.

Gedurende het vervolg van zijn wetenschappelijk leven, na zijn overstap naar Utrecht, is Blasse trouw gebleven aan luminescentie. Hij beoefende dat als een echte chemicus, of zo u wilt "materials scientist". Vele vaste-stoffysici hebben daarvoor grote bewondering, omdat ze zich maar al te goed het grote belang van deze benadering realiseren. Chemici zijn net als indertijd de ontdekkingsreizigers: deze ontsloten de continenten en brachten de wereldbol met steeds groter detail in kaart, waarna fysici aan hun rijke arbeid konden beginnen door zich de vraag te stellen waarom er oceanen en continenten zijn, wat vulkanisme precies is, en zo voort.

GEORGE BLASSE

Gaat men het omvangrijke Utrechtse oeuvre van George na, bijvoorbeeld aan de hand van de titels van de ongeveer 50 proefschriften waarvan hij promotor is geweest, dan ziet men een grote mate van continuïteit gecombineerd met, vooral gedurende de tweede helft, excursies en evolutie naar nieuwe richtingen. De luminescentie van verschillende typen ionen (voornamelijk zeldzame aarden, uranium) alsmede defecten ingebouwd in verscheidene kristalstructuren (zoals loodhalogeniden, fluorieten, molybdaten, wolframaten, zeolieten) en de daarvan afgeleide vaste oplossingen werd systematisch in kaart gebracht. Een centrale rol speelde hierbij de migratie van de geabsorbeerde energie van ion tot ion in het kristalrooster, alsmede de betrekkelijk simplistische maar bijzonder effectieve beschrijving met het configuratiediagram. Ook werd aandacht besteed aan luminescentie van ionen in glazen en aan oppervlakken, aan elektrische verschijnselen en aan halfgeleiders. De meest succesvolle nieuwe richting is misschien wel de ontwikkeling van nieuwe fosforen voor schermen in medische en andere Röntgen-apparatuur, waarbij het ideaal van niet alleen een interessante vraagstelling maar ook een directe toepassing werd bereikt.

George Blasse's stijl van werken kenmerkt zich door een bijna onvoorstelbare voortvarendheid. Ook heeft hij zich niet onbetuigd gelaten in het vervullen van bestuurlijke taken binnen en buiten de universiteit.

In het bijzonder moeten zowel fysici en chemici hem erkentelijk zijn voor zijn vroegtijdig inzicht en tot realiteit gebracht initiatief om de Utrechtse natuurkunde en scheikunde die zich in enige vorm bezig houdt met gecondenseerde materie te organiseren in het Debye-Instituut. Daarmee is Verweij's intersubfacultaire onderzoeksgroep Vaste Stof gebleken het zaadje te zijn van een forse boom. Al beweert hij vaak het tegendeel, George houdt ergens van besturen. Toen George en ik laatst tot de ontdekking kwamen dat wij op een enkeling na de oudst dienstdoende hoogleraren van de gehele universiteit zijn, zei hij schertsend tegen mij: "Harold, in het oude systeem van anciënniteit onder de hoogleraren, had ik nu een jaar rector magnificus moeten zijn en jij een jaar secretaris van de senaat." Deze opmerking zegt niet alleen iets over het oude systeem.

De werkkamer van prof. George Blasse (achter zijn bureau) in de tijd dat het gebouw van de faculteit Aardwetenschappen er nog niet stond

George Blasse heeft er de voorkeur aan gegeven zijn 25-jarig hoogleraarsjubileum op korte termijn te laten volgen door vervroegd uittreden. Rest mij, ik ben er zeker van uit naam van velen, hem te feliciteren met hetgeen hij in 25 jaar tot stand heeft gebracht.

George, het allerbeste voor de toekomst.

Harold de Wijn

MEDEDELINGEN VAN DE DIENSTCOMMISSIE

De Dienstcommissie heeft, als ware het een estafetteloop, in volle vaart de activiteiten van de vorige dienstcommissie overgenomen. Dat heeft al in korte tijd geleid tot een serie adviezen aan de directeur. Eén van die adviezen waar vrij veel overlegtijd in is gaan zitten, omdat de commissie dat van groot belang acht voor de kwaliteit van het onderzoek en voor de toekomstige taakinhoud van het wetenschappelijk personeel, is de invoering van WP-FLOW. Het leek ons het meest informatief als we u kennis laten nemen van de letterlijke tekst van het advies zoals dat door ons is uitgebracht. Op het moment dat dit advies wordt aangeboden aan de redactie van FYLAKRA moet het advies nog worden besproken door het faculteitsbestuur.

Geachte dr Zeegers,

Naar aanleiding van het voorgenomen invoeringstraject van wp-FLOW in de faculteit Natuur-en Sterrenkunde, dat ook aan de orde is geweest tijdens de 47-e overlegvergadering d.d. 29 juni 1995 j.l. en tijdens een gesprek op ons verzoek d.d. 20 juli j.l. in verband met onduidelijkheden ter zake van dit proces hebben wij de volgende kanttekeningen.

Allereerst is onze reactie een vervolg op de reactie van de vorige Dienstcommissie, die wij volledig onderschrijven.

WP-FLOW heeft als achtergrond de gelijkstelling in status en honorering van onderwijs- en onderzoekprestaties. Dit om de onderwaardering van docenten op te heffen, maar ook om een bijdrage te leveren aan de broodnodige kwaliteitsverbetering van het universitaire onderwijs. Instromen van nieuwe medewerkers in de wp-FLOW rangen per 1 september 1995 a.s. dient dan ook gepaard te gaan met serieuze toetsing of de aan te stellen medewerkers beschikken over de bij wp-FLOW vereiste onderwijskwalificaties. Als dit niet gebeurt is de hele wp-FLOW operatie in onze faculteit een ritueel zonder inhoud.

De Dienstcommissie constateert dat met het overleg van 29 juni j.l. voldaan is aan Fase 1, zoals beschreven in de wp-FLOW Overgangsregeling van 15 december 1994. Tevens stelt de Dienstcommissie vast, dat in het facultaire formatieplan geen zoomfuncties zijn aangegeven. Het ontbreken daarvan is tijdens ons gesprek van 20 juli j.l. aan de orde geweest en het is ons daaruit duidelijk, dat dit kennelijk nauwelijks tot geen rol speelt in onze faculteit.

De overgangsdatum voor het zittend personeel van de faculteit naar het wp-FLOW rangenstelsel (1 september 1996), zoals genoemd bij Fase 3 is overigens besloten door het faculteitsbestuur zonder raadpleging en overeenstemming met de toen zittende Dienstcommissie. Wij vinden dit een onaanvaardbaar negeren van de Dienstcommissie die ingaat tegen de daarover afgesproken procedure, zie de eerder vermelde Overgangsregeling. Ons standpunt in deze wordt gedeeld door de voorzitter van de nu afgetreden Dienstcommissie.

Bij Fase 4 wenst de Dienstcommissie expliciet te worden betrokken, zoals wij al hebben aangegeven tijdens de 47-e overlegvergadering van 29 juni j.l. Tijdens die vergadering hebben wij daarvoor een aantal argumenten gegeven (die we overigens niet terugvinden in het concept-verslag van die vergadering) en die hierna worden vermeld.

Bijlage 4 (het voorgenomen formatieplan), dat verstrekt is voor de overlegvergadering van 29 juni j.l., laat zien, dat de keuze gemaakt is om, behalve de ION medewerkers, alle UD en UHD posities om te zetten in de wp-FLOW rangen van resp. docent-onderzoeker en seniordocent-onderzoeker. De dienstcommissie is van mening dat dit strookt met de verantwoordelijkheid van medewerkers, die te werk gesteld zijn in een organisatie met als hoofddoelstellingen onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. Bijlage 4 loopt al vooruit op de nog door de faculteitsraad vast te stellen beleidsvoornemens met betrekking tot een nieuwe onderwijsorganisatie (zie de nota "Vervoltraject Nieuwe Structuur Faculteit N&S": de Dienstcommissie zal daarover nog advies uitbrengen) en kan daar onzes inziens ook niet los van worden gezien. In dat kader is de omzetting naar de nieuwe wp-FLOW functies een omzetting in de rechtspositionele sfeer, omdat andere en aanvullende functie- en kwalificatie eisen zullen worden gesteld dan in het nu vigerende rangenstelsel.

Dit komt ook tot uiting in de "functioneringsgesprekken-met-een-plus" (uitspraak van de decaan, zie verslag van de vergadering van de faculteitsraad d.d.28 maart 1995) uit te voeren door of onder begeleiding van een adviescommissie en de eventuele deskundigen commissies. Tijdens de overlegvergadering van 29 juni j.l. hebben wij u gevraagd waarom u de inbreng van de Dienstcommissie bij de procesbewaking voor de invoering van wp-FLOW, zoals bepleit door de vorige en de huidige Dienstcommissie, afwijst. Daarover hebben wij ook gesproken op 20 juli j.l. om één en ander te verduidelijken. Daarbij hebben wij van gedachten gewisseld hoe de Dienstcommissie op een goede manier haar functie als procesbewaker zou kunnen uitoefenen. Een inbreng als toevoerder in de adviescommissie lijkt ons daarvoor het meest effectief en het meest in overeenstemming met de verantwoordelijkheden van de Dienstcommissie.

De uitkomst van het functioneringsgesprek zal leiden tot een voorstel voor indeling van de betreffende medewerker in een wp-FLOW functie met een af te spreken verdeelsleutel voor onderwijs en onderzoek en zonodig afspraken voor het verkrijgen van aanvullende kwalificaties op het gebied van onderwijsprestaties. Dat eist de nodige vakbekwaamheid en ervaring voor het voeren van die zeer bijzondere functioneringsgesprekken. De ervaringen in de faculteit met het voeren van functioneringsgesprekken zijn niet zodanig, dat dit 100% gegarandeerd is, zoals meerdere malen ter sprake is gekomen bij overleg met de Dienstcommissie. Onze vraag is hoe u dat wilt onderhouden.

Onze suggestie is om bij al deze functioneringsgesprekken bijv. een senior-faculteitslid aanwezig te doen zijn, die het vertrouwen van het personeel heeft. Te denken valt aan de portefeuillehouder Personeelszaken uit het faculteitsbestuur.

De Dienstcommissie dringt erop aan dat allen, die voor omzetting naar een wp-FLOW rang in aanmerking komen, vóór de start van het proces duidelijk wordt gemaakt wat wp-FLOW voor hen tot gevolg heeft en welke doelen daarmee worden nagestreefd. Vragen daarbij zijn o.a. welke verdeelsleutel onderwijs:onderzoek er voor elke medewerker zal zijn, hoe dat per medewerker wordt vastgesteld en hoe zich dat verhoudt tot de benodigde onderwijsinbreng voor het

facultaire onderwijs. Hier komt ook de relatie met de vernieuwing van de onderwijsorganisatie direct aan de orde. Het kan formeel niet zo zijn, dat de invoering van wp-FLOW voor de zittende en nieuwe medewerkers uitsluitend wordt gebruikt om de vereisten voor de nieuwe onderwijsorganisatie in te vullen. In dat geval zou er sprake zijn van een verborgen agenda voor dit proces. De Dienstcommissie is er zich overigens van bewust, dat het essentieel is voor het succes van een nieuwe onderwijs organisatie om te weten op welke inbreng van docenten kan worden gerekend. De Dienstcommissie is van mening dat het van belang is, dat u daarover aan de medewerkers duidelijkheid verschaft.

Dan de termijn waarin de omzetting in wp-FLOW functies moet plaatsvinden: ongeveer een jaar vanaf nu. In die periode moeten alle medewerkers via een brief zorgvuldig worden geïnformeerd over alles wat hen te wachten staat, welke spelregels daarvoor zijn vastgesteld en wat de beroepsprocedures zijn bij mogelijke conflicten. Vervolgens dienen met alle medewerkers in de wetenschappelijke rangen "functioneringsgesprekken-met-een-plus" te worden georganiseerd en gevoerd. De daaruit gemaakte afspraken moeten worden vastgelegd. Wil dat zorgvuldig en serieus gebeuren dan kost dat de nodige tijd en inspanning. De Dienstcommissie wil graag op korte termijn inzicht in de (tijd)planning van dit proces en in het tot stand komen van de commissies.

Het moge duidelijk zijn, dat de Dienstcommissie ongerust is over de praktische uitvoerbaarheid van het proces in een zo korte tijd. Gaarne ontvangen we, vóór u met de daadwerkelijke uitvoering van het omzettingsproces naar het wp-FLOW rangenstelsel begint, een reactie op onze vragen en commentaren.

Met vriendelijke groet

dr W. van Sark, secr. DC
dr G. van Ginkel, voorz. DC

NB - Als gevolg van de lengte hebben wij deze brief niet cursief afgedrukt zoals wij bij andere, zij het kortere, gewend zijn te doen - red.

ELISABETH MARIA (MARIKE) VOS

Een nieuw gezicht op het bestuurssecretariaat. Peter Mertens, haar directe chef, schreef voor FYLAKRA een portret.

Op 15 juli is Marike Vos (op een foto van Evert Landré) als bestuurssecretaresse bij het Bureau van de Faculteit in dienst getreden.

Inmiddels is de samenwerking met haar collega-secretaresse Thea de Caes (wie kent die niet) en Marja van der Weijden (ondersteuning onderwijsmanager) al goed op gang gekomen. Een periode van wisselende en tijdelijke bezetting van de ondersteuning van het bestuur en de raad is hiermee ten einde.

Marike is 26 jaar en heeft na het VWO diverse secretaresse-opleidingen gevolgd (Directiesecretaresse en Europeesecretaresse), een uitstapje gemaakt naar Groningen (sociale geografie) en heeft op verschillende plaatsen werkervaring opgedaan als secretaresse. Tot voor kort was Marike werkzaam bij de faculteit Rechtsgeleerdheid, en wel bij de vakgroep Internationaal Sociaal en Economisch Publieksrecht; een nieuwe werkplek bij de oude werkgever dus.

De dagen dat Marike op de faculteit is (dinsdag, woensdag en vrijdag) is ze o.a. druk met het voorbereiden en uitwerken van nieuwe en oude bestuurs- en raadsvergaderingen, het verzorgen van correspondentie, het bijhouden van diverse archieven, het ondersteunen van enkele commissies en allerlei andere werkzaamheden en verrassingen die op het secretariaat afkomen. De overige dagen zit Marike voorlopig tot over haar oren in verhuizingen en verbouwingen omdat ze samen met haar vriend pas een nieuw-oud huis heeft gekocht.

Marike, veel succes gewenst in je nieuwe werkkring met je nieuwe collega's en de verbouwing van je oude huis. Of omgekeerd ?

Peter Mertens

SINTERKLAASCOLLOQUIUM

Om alvast in uw agenda te noteren:

Het traditionele Sinterklaascolloquium vindt dit jaar plaats op donderdag 30 november 1995. De aanvang is 15.30 u. Plaats: Blauwe Zaal in Transitorium I. Zegt het voort, zegt het voort!

NIEUWE OIO BIJ THEORIE

Sinds 1 september 1995 werkt Twan van Nijl als OIO bij de vakgroep Theoretische Natuurkunde onder leiding van Prof. Matthieu Ernst. Het onderzoek dat Twan (op bijgaande foto van Gijs van Ginkel behoorlijk waarheidsgetrouw afgebeeld) zal gaan verrichten is erop gericht een microscopische transporttheorie te ontwikkelen voor dissipatieve systemen. Het zal geen toelichting behoeven dat dit onderzoek in velerlei opzicht belangrijk en interessant is. Het zal echter ook geen eenvoudig onderzoek zijn. Twan, geboren te Waalwijk, en afgestudeerd via de TU Eindhoven bij Shell Amsterdam, betekent een verdere vergroting van het Brabantse contingent bij de vakgroep Theorie. Het wordt hier dus nog gezelliger dan het al was. Namens de vakgroep wensen wij Twan veel succes en een prettig verblijf in ons midden.

Michel Bijlsma

NIEUWE FACULTEITSRAAD VERGADERDE

Dinsdagmiddag 19 september was het dan zover: de in mei van dit jaar gekozen faculteitsraad vergaderde voor de eerste maal in haar nog jonge bestaan. De voorzitter van de facultaire kiescommissie, een fotograaf, een geïnteresseerde facultaire medewerker en een lid van de redactie van FYLAKRA waren aanwezig en schreven en illustreerden met z'n vieren het hieropvolgende verslag.

Zaal 102 van het Buys Ballotlaboratorium barstte zowat uit haar voegen, toen om drie minuten na tweeën voorzitter decaan Van Himbergen de vergadering opende en welkom heette: het dagelijks bestuur (Jenny Andriese, dr Jaap van Eck, prof. Max Kuperus en Eltjo Berretty), de directeur van de faculteit dr Piet Zeegers, leden van de "oude" raad, leden van de "nieuwe" raad en het, naar facultaire begrippen talrijke, publiek.

Volgens onze waarneming was nog niet de helft van de "oude" raad aanwezig toen de voorzitter de notulen van de vorige vergadering ter behandeling aan de orde stelde, maar dat mocht de pret niet drukken. Vervolgens werden de in de nieuwe faculteitsraad niet terugkerende leden gedechargeerd, waarbij met name Paul Oostwegel, die sinds mensenheugenis raadslid was, in het zonnetje werd gezet. Tot slot werden de nieuw gekozen leden uitgenodigd hun plaatsen aan de vergadertafel in te nemen naast de zittenblijvers.

Ze waren er bijna allemaal. Van de geleding WP: *dr Wim Westerveld* (groepering AGF), *prof. Wim Lourens* (groepering FYI), *dr Piet Ullersma* en de op het allerlaatste moment voor drs Oostwegel in de plaats gekomen *dr Jan Kuperus* (groepering WP-ION), *dr Aarnout van Delden* (groepering MFO) en *prof. Tony Hearn* (groepering WP-Sterrenkunde). Van de geleding OBP: *Rudi Borkus* en *Leonie Silkens*, namens de naar hen genoemde groeperingen en tenslotte van de geleding Studenten: *Hans Oosting* (die de plaats heeft ingenomen van Jord van den Berg), *Wouter Hulsbergen* en *Maarten van Aalst* (groepering Ouderejaars) en tenslotte *Eloine Horsch* (groepering Zittende leden). Dr Van Sark (WP, groepering AGF) en Ed van der Zalm (OBP, groepering Van der Zalm) ontbraken.

Bovenste foto: (vlnr) bestuurslid Jenny Andriese, directeur Piet Zeegers, decaan-voorzitter Hans van Himbergen en bestuurslid Jaap van Eck

Onderste foto: (vlnr) naast Jaap van Eck de bstuursleden Max Kuperus en Eltjo Berretty

De voorzitter gaf iedereen de gelegenheid zichzelf voor te stellen, óók het notulistenduo drs Peter Mertens en zijn nieuwe assistente Mari-ke Vos (zie voor een portret van haar blz. 26 in deze FYLAKRA - red.).

Ambtelijke ondersteuning van Peter Mertens en Marike Vos

Een ritueel, behorend bij de installatie van een nieuwe faculteitsraad, zoals bij de gemeenteraad, waar ieder gekozen lid de eed of de gelofte aflegt, bestaat niet in de cultuur van de universiteit, vandaar dat men het moest doen met de nuchtere constatering van de voorzitter, dat met de individuele presentatie van ieder raadslid de faculteitsraad geïnstalleerd was.

Het eerste agendapunt, dat de nieuwe raad te verwerken kreeg, waren *de mededelingen*, zoals die waarin werd gemeld dat prof. Kees Andriessse was benoemd tot deeltijd-hoogleraar energiefysica. Een heel lange mededeling was die over het Minnaertgebouw: op dit moment wordt het bestek gemaakt; op het moment dat u dit verslag leest is het bestek klaar (28 september) en volgt de selectie van de aannemers. Tot Kerstmis is er gelegenheid om het werk aan te beste-

den, waarna eind februari 1996 de eerste paal de grond in gaat. De bouw zal vijftien maanden duren; de inhuizing gaat in de zomer van 1997 van start en moet in september van datzelfde jaar afgerond zijn. In de contracten met de aannemers zal een clause over het inhuzen tijdens de bouw worden opgenomen. In Brussel wordt momenteel al aan de voorgevel gewerkt en regelmatig is de kamer van Peter Mertens proeftuin voor het testen van verlichting en akoestiek.

Vlnr Aarnout van Delden, Tony Hearn en Wim Westerveld

Per 1 januari 1996 wil FOM het grootste deel van de technici kwijt, zo luidt een volgende mededeling. Vakgroepen binnen het Debeye Instituut zullen zes mensen overnemen, waarvoor FOM gedurende een aantal jaren een bepaald bedrag zal betalen.

In gesprekken met de Dienstcommissie is de wens van de commissie besproken funktioneringsgesprekken zorgvuldig voor te bereiden en te voeren, in aanwezigheid van een lid van de DC.

Prof. Lourens heeft een donatie van Shell gekregen; daarvan kan hij nog meer computers kopen (zie blz. 58 in deze FYLAKRA - red.).

Er zal een bestuursvoorstel komen om de stukken voor de faculteitsraad per e-mail aan de leden te versturen. Uw verslaggevers tekenen hierbij aan dat het natuurlijk vanzelfsprekend moet zijn dat de secretariaten van vakgroepen, werkgroepen en diensten de teksten op het ouderwetse papier moeten kunnen ontvangen zodat ieder lid van de facultaire gemeenschap ervan kennis kan nemen.

De begroting van de faculteit werd toegelicht door Jan Kuperus, ontmoette geen verzet en werd met algemene stemmen goedgekeurd.

Vlnr de raadsleden Jan Kuperus en Wim Lourens

Daarna kwam het belangrijkste agendapunt aan de orde: *de Toekomstverkenning 1995-2000*, zijnde de personeelsformatie voor de komende vijf jaren. Niet alleen het voorstel zelf stond ter discussie, maar ook de door het bestuur aangebrachte wijzigingen, de ingediende amendementen en de bestuursbesluiten daarover.

De eerste spreker, Tony Hearn, juichte het conservatieve financiële beleid toe; dat niet op AIO's wordt bekibbeld vond hij een goede zaak. Hij hield een pleidooi voor snel genomen beslissingen. Er is een ontwikkeling dat het WP sneller afneemt dan het OBP, reden voor

Jan Kuperus om, daar waar het gaat om organisatorische functies, te pleiten voor vervanging van WP-ers door OBP-ers langs de weg van flexibilisering en omscholing.

Vlnr Wouter Hulsbergen, Maarten van Aalst, Eloine Horsch, Hans Oosting (allen studenten) en Piet Ullersma

Vervolgens kwamen de voorstellen, genummerd A1 t/m A9, B, C, D en E1 t/m E3, ter tafel voor bespreking en besluitvorming. Vooral voorstel A vroeg veel tijd omdat daarop de meeste amendementen waren ingediend. Aanvaarding ervan hield in dat de formatie de komende jaren er uit zal zien volgens de op de volgende bladzijde afgedrukte **tabel**.

De meeste amendementen werden verworpen; voor de inhoud ervan verwijzen wij naar de notulen die t.z.t. zullen verschijnen. De WP-ION-fractie had zich zeer strategisch achter de vergadertafel geplaatst: was Jan Kuperus, op de voorzitter schietend vanuit het noordoosten, leeggeschoten dan opende Piet Ullersma vanuit het noordwesten het vuur. Twee vergadertijgers, gepokt en gemazeld in het parlementaire werk, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de nieuwe OBP-ers, die nog moesten wennen aan het verbale geweld. Overigens wreekte zich, en wij schrijven dat niet voor de eerste maal, het feit dat de voorzitter èn technisch voorzitter is èn verdediger (en beste kenner) van de bestuursvoorstellen.

Bovenste foto: de OBP-ers Leonie Silkens en Rudi Borkus
Onderste foto: links het scheidende raadslid Paul Oostwegel, rechts
Harold de Wijn

In *de rondvraag* vroeg Jan Kuperus het DB een signaal af te geven dat men niet gelukkig is met de voorstellen van minister Ritzen ter zake van het universiteitsbestuur. De voorzitter stelde zich niet onwelwillend op maar achtte de tijd daarvoor nog niet rijp.

Te 16.28 u. sloot de decaan het openbare gedeelte van de eerste vergadering van de nieuwe faculteitsraad.

De WP- en OBP-frakties zullen in de huidige samenstelling opereren tot september 1997 (tenzij Ritzen vreselijke haast krijgt met de uitvoering van z'n plannen voor het universitaire bestuur, die ook de faculteit raken), de studenten gaan volgend jaar mei opnieuw naar de stembus, want zij kiezen hun vertegenwoordigers ieder jaar.

Wij zullen de gangen van onze bestuurders en vertegenwoordigers nauwlettend blijven volgen (spraken zij dreigend).....

Evert Landré

NB - *de foto's zijn van Evert Landré*

VAN DE EINDREDACTEUR

De redactie kreeg alweer zoveel kopij binnen dat voor de derde maal dit jaar een dubbelnummer dreigde. We hebben ervan afgezien, maar om toch zoveel mogelijk tekst in de ons toegemeten 64 bladzijden te krijgen hebben we hier en daar wat illustraties weg moeten laten: die bladzijden tonen een beetje *grijs*. De 39-ste jaargang is tot nu toe die met de meeste pagina's sedert de eerste FYLAKRA van januari 1957, n.l. 360, inclusief alumni-nummers - een boek! Gemiddeld 60 bladzijden per nummer. Bij het drukken van het vierde nummer van dit jaar hebben we een nieuwe letter geïntroduceerd: de Univers 10 pt.: een minder vette, fractie kleinere letter dan de Helvetica, met iets meer wit tussen de regels. Het geheel levert, afgezien van de inhoud, een prettig te lezen bladzijde op.

NIEUWE OIO'S BIJ VAKGROEP GCM

Andries Meijerink introduceert twee nieuwe OIO's bij GeCondenseerde Materie. Zij zitten in kamer 268 van het Ornstein Laboratorium. De portretten zijn van Johan van der Linden.

Addy van Dijken is op 1 september j.l. begonnen met een promotie-onderzoek in de vakgroep Gecondenseerde Materie. Addy is de eerste promovendus die zal werken aan een nieuw project in de groep: fotofysica en fotochemie van nanokristallijne halfgeleiderdeeltjes. In de komende vier jaar zal Addy nanokristallijne deeltjes van oxydische

halfgeleiders (ZnO , $\alpha\text{Fe}_2\text{O}_3$, TiO_2) maken, karakteriseren en de fysische en chemische eigenschappen ervan onderzoeken door middel van optische spectroscopie.

René Wegh is óók op 1 september begonnen in de vakgroep Gecondenseerde Materie. Zijn promotie-onderzoek, betaald door STW, richt zich op fosforen voor TL-buizen zonder kwik. In deze buizen wordt vacuüm ultraviolette (VUV) straling opgewekt. René zal proberen om een fosfor te vinden die per VUV-foton twee fotonen in het zichtbare spectrum uitzendt (quantumrendement 200%). Daarnaast zal hij zich bezig houden met de stabiliteit van fosforen onder VUV-bestraling.

LILIANA BIRLA

Gijs van Ginkel introduceert een Roemeense gaste bij Meleculaire Biofysica.

Op 7 september j.l.. arriveerde 's nachts om drie (!) uur Liliana Birla (hierboven op een foto van de auteur) op het stationsplein in Utrecht.

Gelukkig werd zij daar opgewacht door Pavlik Lettinga, die zeven uur geduldig had staan wachten op haar komst, onderwijl de tijd dodend met inspirerende gesprekken met voorbijgangers en het lezen van een boek.

Liliana komt gedurende negen maanden bij de vakgroep Moleculaire Biofysica voor een onderzoekstage, die haar zal voorbereiden op een promotie-onderzoek, dat in Roemenië zal plaatsvinden. Ze zal promoveren in het jaar 2000. De titel van haar proefschrift zal zijn: "Physico-chemical aspects of interactions between proteins and small molecules". U bent misschien verbaasd, dat dit in detail nu allemaal al bekend is. Het is echter in Roemenië de gewoonte om de promotietijd en de titel van het proefschrift vast te stellen op het moment dat wordt besloten om een persoon daarvoor in aanmerking te laten komen. Hoewel Liliana nog niet begonnen is met haar promotie-onderzoek, weet ze dus nu al wanneer ze zal promoveren en wat de inhoud van haar proefschrift zal zijn.

De kritische lezer zal het echter niet zijn ontgaan, dat de titel van het proefschrift zo ruim is gekozen, dat daar veel speelruimte is. Liliana is dan ook van plan die te benutten. Het zal u tevens niet verbazen, dat zij, bij de keuze uit de verschillende onderzoeksonderwerpen binnen de vakgroep, ervoor gekozen heeft om samen te werken met Pavlik Lettinga.

Liliana woont met zeven andere buitenlandse gasten aan onze universiteit in een woonboot aan de Muntkade zodat ze zich snel thuis voelde (zij spreekt vloeiend Frans en Engels en kan via het Roemeens ook goed uit de voeten met Italiaans). Haar hobbies zijn zingen (mezzo-sopraan, ze mist haar koor heel erg), dans en diverse andere artistieke bezigheden.

Wij wensen haar veel succes bij haar stage.

Gijs van Ginkel

TE GAST BIJ THEORIE: DR MIGUEL ORTIZ

Bij Theoretische Fysica is thans Dr. Miguel E. Ortiz (afgebeeld op een foto van Gijs van Ginkel) te gast.

Miguel is geboren in Argentinië maar heeft de Britse nationaliteit. Hij is in Londen naar school gegaan en heeft in Cambridge, Engeland natuurkunde gestudeerd. Daar ook heeft hij zijn promotieonderzoek gedaan bij Gary Gibbons, één van onze Kramers-hoogleraren van een aantal jaren terug. Dat werk betrof gravitatietheorieën in drie dimensies (2 ruimte, 1 tijd) en aanverwante zaken zoals "anyons" en "kosmische strings".

Hij ging door met onderzoek in deze richting toen hij postdoctorale posities bekleedde, o.a. bij Roman Jackiw in M.I.T., in dat andere Cambridge (*bij Boston, Mass, USA -red.*).

Zijn huidige belangstelling voor allerlei zaken die met quantum-gravitatie te maken hebben (zoals die hardnekkige zwarte gaten) bracht hem in contact met ondergetekende. Teneinde het voor hem mogelijk te maken hier te komen werken hebben we een fellowship van de Europese Gemeenschap in het kader van de "Human Capital and Mobility" kunnen bemachtigen. Zijn echtgenote zal hem voor een gedeelte van de tijd hier vergezellen.

G. 't Hooft

...EN WE LAGEN DUBBEL...

deel 2

Astrid Kappers ziet buitenlanders dubbel liggen van het lachen om die grappige Nederlanders. De Grieken zijn uitgelachen, nu de Angelsaksen nog.

Een aantal engelstalige postdocs had erg veel lol bij ons op de gang toen de vloeren in de was werden gezet. Zij vonden het komisch dat er mensen met "Robbers" op hun T-shirt rond liepen die vervolgens met het meubilair gingen slepen. Zij vonden het wel bij Nederland passen dat zowel agenten als dieven aan hun kleding herkenbaar zijn.

(ingezonden mededeling)

PROGRAMMA 1995

Natuurkundig Gezelschap te Utrecht

Dinsdag, 14 november 1995: Prof.dr. J.A. Mydosh (Leiden)
"De Spinglasmenagerie"

Een spinglas is een willekeurige verzameling magnetische momenten of "spins" (aangeduid als pijltjes), waartussen een sterke wisselwerking bestaat. Deze wisselwerking veroorzaakt competitie tussen parallelle (ferromagnetische) en anti-parallelle (anti-ferromagnetische) oriëntaties tussen de spins, waardoor sommigen niet weten welke richting ze moeten kiezen. Dit verschijnsel heet frustratie.

De combinatie van willekeurigheid en frustratie creëert een nieuwe magnetische toestand, t.w. de bevroren toestand. De bijzondere dynamica van deze fase-overgang en het speciale gedrag van de bevroren spins vormen een intrigerend onderwerp. Het fenomeen is analoog aan het ontstaan van gewoon (venster)glas.

Dinsdag, 12 december 1995: Prof.dr. F. Oort (Utrecht)
"De laatste stelling van Fermat is nu bewezen"

Pierre de Fermat formuleerde rond 1637 de volgende stelling (die we nu FLT = Fermat's Last Theorem noemen): voor $n \geq 3$ bestaan er geen positieve gehele getallen a , b , c met $a^n + b^n = c^n$.

Sinds die tijd hebben veel wiskundigen geprobeerd deze "Laatste Stelling van Fermat" te bewijzen. Deze stelling past in een historisch zeer interessante ontwikkeling. Ik zal enkele aspecten daarvan laten zien: diophantische vergelijkingen, algebraïsche getaltheorie, algebraïsche meetkunde, moderne arithmetiek.

De nadruk zal komen te liggen op vragen zoals:

Hoe heeft deze boeiende vraag de ontwikkeling van de wiskunde gestimuleerd?

Zijn we nu zoveel wijzer geworden nu we weten dat deze stelling waar is?

Merk op: de vergelijking $x^2 + y^2 = z^2$ heeft vele oplossingen, de Pythagoreïsche drietallen; we zullen ze allemaal laten zien. *Waarom zijn er voor $n = 2$ oneindig veel oplossingen, en voor $n \geq 3$ geen positieve oplossingen?* We zullen uitvoerig ingaan op de meetkundige verklaring en motivatie hierachter.

Van het bewijs dat Andrew Wiles gegeven heeft van "Fermat's Last Theorem" zal ik niet veel kunnen zeggen. Het bewijs gebruikt moeilijke technieken maar ik zal wel ingaan op de rol die elliptische krommen erin spelen. Afspraak met het gehoor: ik zal proberen dit onderwerp toegankelijk te maken voor iedereen die wel interesse maar niet noodzakelijk enige wiskundige voorkennis heeft; ik zal proberen uit te leggen waarom wiskunde fascinerend mooi is. Maar ik zal niet een compleet bewijs van FLT geven en ik zal ook niet in deze voordracht vertellen hoe je deze wiskunde kunt toepassen....

HET EDUCATORIUM

Over de nieuwbouw bij en de verbouwing van Transitorium I bericht FYLAKRA-redacteur Rudi Borkus. De in het artikel opgenomen schets is ontleend aan het definitieve ontwerp voor het Educatorium van het Office for Metropolitan Architecture te Rotterdam.

Zoals u in het vorige nummer van FYLAKRA hebt kunnen lezen komt bij het BBL in de zomer van 1997 (als alles volgens plan verloopt) het nieuwe Minnaertgebouw gereed. Dit gebouw gaat onder andere als onderkomen fungeren voor de huidige bewoners van Transitorium I. Deze operatie hangt samen met andere bouwplannen in de Uithof door het enorme gebrek aan onderwijsruimte bij met name de faculteiten Sociale Wetenschappen, Ruimtelijke Wetenschappen en Rechten. Deze plannen behelsen de bouw van een onderwijscentrum, de uitbreiding van Centrumgebouw Zuid (een nieuwe verdieping, reeds gerealiseerd) en de aanpassingen in Trans II.

De bouwplannen voor het Minnaertgebouw dateren al uit de beginperiode van de Uithof. Het stationeren van de practica in Trans I werd in de begintijd gezien als een tijdelijke oplossing totdat het Noordwesthoek-complex gereed zou zijn. In dat complex werd toentertijd een gebouw gepland dat zou gaan dienen als onderkomen voor de bewoners van Trans I. Afijn, dat gebouw is er nooit gekomen.

Daarna zijn er nog meerdere plannen gemaakt voor nieuwbouw maar deze zijn nooit gerealiseerd.

Maar nu schijnt het er toch van te komen. Met het Minnaertgebouw zal in februari 1996 worden begonnen en de palen voor het onderwijsgebouw, het zogenaamde Educatorium zitten al in de grond. Het Educatorium zal uit 2 delen gaan bestaan. Het oude, verbouwde, Transitorium 1 en het nieuw te bouwen gedeelte. Dit nieuwe gedeelte zal verrijzen aan de westkant van Trans I, tegenover Trans II.

Over het Educatorium nu gaat het volgende stukje.

De verbouwingen aan Trans I

De grote practicumzalen achter in het gebouw (zalen 40 en 38) worden aaneengesloten en er wordt een entresol aan toegevoegd. Deze ruimte wordt dan bestemd als studieruimte met computerfaciliteiten. De studieplaatsen worden door middel van schotten afgeschermd. Er zullen ruimtes komen voor 1, 2, 4 en 6 studieplaatsen, met en zonder computer(s). Bij elkaar zo'n 190 plaatsen. De vier grote bijvakzalen op de begane grond (41 t/m 44) worden omgebouwd tot collegezalen met elk 90 plaatsen.

Zandschuiver op de bouwlocatie (foto: Evert Landré)

De zalen en kamers op de 1e verdieping zullen gaan fungeren als werkcollegezalen. De tentamenzaal 121 wordt verbouwd en opgesplitst in werkcollegezaaltjes en een gang zodat er weer toegang is tot de hele 1e verdieping zonder dat men door een zaal loopt (voor de oudgedienden onder u; de oorspronkelijke situatie wordt hersteld.) De huidige ingang aan de voorkant van het gebouw wordt getransformeerd in een grote huiskamer/serre (voor een studentenvereniging o.i.d.). De ingang wordt gerealiseerd aan de voorkant van het nieuwe gedeelte. De ingang aan de achterzijde van Trans I blijft intact. Aan de collegezalen wordt verder niets veranderd. De westkant van het gebouw vormt de toegang tot het nieuwe gedeelte. De Uitwijk, die daar ook huist, zal daar blijven zitten maar krijgt een bijna twee maal zo groot vloeroppervlak.

De hal en de kantine van Trans I zullen in eerste instantie niet worden verbouwd. Als blijkt dat de kantine van het nieuwe gedeelte de stroom klanten goed aan kan wordt de oude kantine alsnog afgebroken en omgebouwd voor een andere functie.

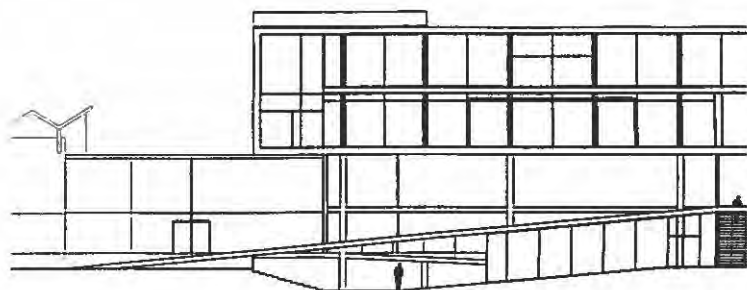
De nieuwbouw

De nieuwbouw zal uit de volgende onderdelen worden opgebouwd:

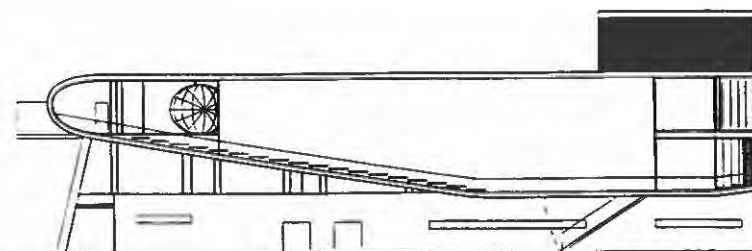
- 2 grote collegezalen (400 en 500 plaatsen)
- 1 grote tentamenzaal (300 plaatsen)
- 2 tentamenzalen (150 en 200 plaatsen)
- een kantine met 925 plaatsen
- de nodige nevenruimten (hal, receptie, portier, beheer e.d.)
- een fietskelder voor 1300 fietsen

Het nieuwe gebouw is via loopbruggen toegankelijk zijn vanuit Trans II, zowel vanaf de begane grond als vanaf de eerste verdieping. In Trans II zal er een zodanige verbouwing plaatsvinden dat de verkeersstromen (vnl vanaf de bushalte) via dit gebouw het Educatorium kunnen bereiken. De hal van de nieuwbouw loopt over in de hal van Trans I door de glazen erker die er nu zit te verwijderen.

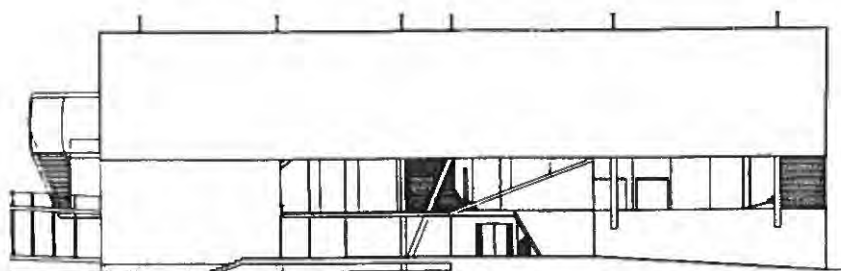
De fietskelder wordt half in de grond verzonken met zowel aan de noord- als aan de zuidzijde een in en uitgang. Doordat de fietskelder half boven de grond uitsteekt krijgt het gebouw, zeker op de begane

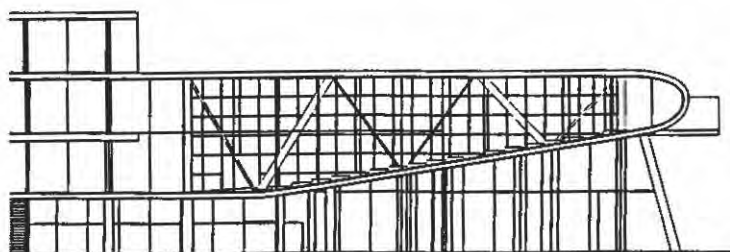
NOORD-

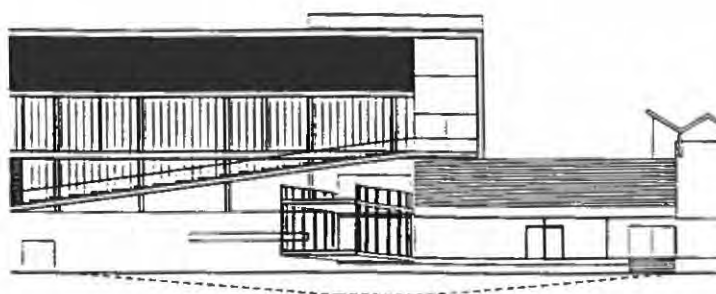
ZUID-

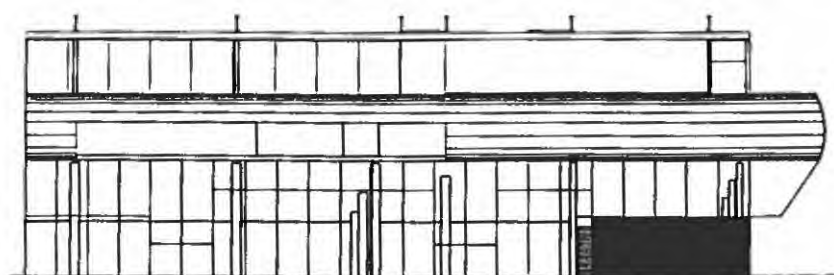
OOSTAANZICHT

GEVEL

GEVEL

WESTAANZICHT

grond, een levendig karakter door de verschillende niveaus, welke met hellende paden met elkaar verbonden zijn.

De kantine van het Educatorium zal ook de mensen van Trans I en Trans II ten dienste staan. Voor al deze mensenmassa's lijkt de kantine eigenlijk te klein gebouwd. Het aantal uit te serveren maaltijden moet gaan zo om en nabij 3000 gaan bedragen. Men gaat er bij het bouwen van uit dat de mensenmassa's zichzelf wel zullen reguleren - niet tussen half 1 en 1 maar ergens tussen 12 en 2 pauze houden.

Ook zijn er een soort van overloopruimtes gecreëerd waar koffie en broodjesautomaten zullen worden opgesteld. Het succes van deze onderneming zal ook afhangen van de bereidheid van de roostermakers om de colleges te spreiden zodat niet alle studenten tegelijk op het kantinepersoneel afstormen. Om deze reden wordt ook de kantine in Trans I in eerste instantie als reserve in stand gehouden.

Op de eerste verdieping bevinden zich zowel de pauzeruimten als de ingangen van de 2 grote collegezalen. Deze ruimten zijn zowel van de eerste als de tweede verdieping bereikbaar en kunnen resp. 400 en 500 mensen bevatten. De grootste zaal is ovaal van vorm, de andere rechthoekig. In beide zalen bevinden zich achterin filmcabines voor audiovisuele middelen. Op de tweede verdieping bevinden zich ook de 2 tentamenzalen van resp. 150 en 200 personen. Helemaal bovenin het gebouw (derde verdieping) bevindt zich dan de grootste tentamenzaal van 300 personen. Bij elkaar zijn dat dus 650 plaatsen, evenveel als de zalen aan de Jutfaseweg die deze ruimten moeten gaan vervangen.

Milieuaspecten:

Het gebouw zal worden geconstrueerd volgens de modernste milieueisen. Ventilatie van het gebouw zal worden geregeld aan de hand van het CO₂ gehalte (afhankelijk van het aantal mensen in de diverse ruimtes). Het gebouw zal worden verwarmd met warmte uit het ondergrondse warmteopslagsysteem van de universiteit. Het gebouw wordt zomers 's nachts zodanig afgekoeld met buitenlucht via de normale ventilatie dat het gebouw overdag niet extra gekoeld hoeft te worden.

De te gebruiken materialen werden gekozen aan de hand van de verschillende milieu-eisen zoals hout waarbij herbeplanting op de plaats van herkomst plaatsvindt, milieuvriendelijke verf etc. Daar waar lampen vaak branden zal gebruik worden gemaakt van energiezuinige lampen. De toiletten zullen worden voorzien van waterbesparende spoelsystemen. Er zal een warmteterugwininstallatie worden geplaatst in het ventilatiesysteem zodat ook daar geen warmte verloren zal gaan.

Fietsen worden onder het gebouw geplaatst (in het kader van het tegengaan van optische vervuiling), het dak van de collegezalen zal worden bepland met groene planten (uitzicht Tr.II, isolatie tegen zowel koude als warmte).

Het verdere groenplan zal gaan bestaan uit een paar bomen aan de kopkant van het Educatorium die tegelijk dienen als zonwering voor de kantine. Verder zal rond het gebouw nauwelijks groen worden aangepland. Aan de zuidzijde bevindt zich het expeditiegedeelte en ook aan de voorkant zal voor groen niet erg veel ruimte zijn, de meeste ruimte zal in beslag worden genomen door paden voor voetgangers en fietsers. Ook voor parkeerplaatsen zal er geen ruimte overblijven maar dat strookt dan weer goed met het parkeerbeleid van het College van Bestuur.

Kosten en tijdsplanning:

De kosten voor het Educatorium bedragen 42 MF. De kosten van de andere verbouwingen aan Trans I en Trans II en daarbij ook de nieuwe laag op Centrumgebouw Zuid bedragen bij elkaar 31 miljoen, zodat het totaal uitkomt op zo'n 73 miljoen.

De planning voor de oplevering van het Educatorium ligt nu zo'n beetje rond februari '97. De ingebruikname zal zo rond september '97 plaatsvinden. Dit, in combinatie met de overhuizing van de huidige bewoners van Trans I naar het Minnaertgebouw, zal dan leiden tot voldoende onderwijsruimte in het centrumgebied van de Uithof.

NB - De auteur dankt ing. Joost de Vries van de afdeling Huisvesting en complexbeheer van het Bureau van de Universiteit Utrecht

DE PROMOTIE VAN BEN ERNÉ

Op 20 september j.l. des ochtends te 10.30 uur promoveerde Ben Erné op zijn proefschrift "High Quantum Yield III-V Photoanodes". Zijn promotor was prof. John Kelly en de co-promotor was dr Daniël Vanmaekelbergh. Aan Petra de Jongh de eer om een stukje over haar illustere voorganger te schrijven. De foto is van Johan van der Linden.

Ben (sinds korte tijd ook bekend als *Uncle Ben*) begon zijn promotie-onderzoek bij de vakgroep GeCondenseerde Materie met het bestuderen van electron-injectie aan n-InP-anoden met behulp van opto-elektrische impedantie. Onvergetelijk was de werkbepreking waarin hij het principe van de complexe impedantie aanschouwelijk maakte met behulp van een stukje touw en twee lege plakbandrolletjes. Vervolgens werd het fotoanodisch etsen van GaP bestudeerd. Zijn onderzoek nam een bijzondere wending nadat GaP per ongeluk poreus werd gemaakt, waarna het quantum rendement voor de anodische fotostroom bij belichting met groen licht verbeterd bleek te zijn van zo'n 1 % naar vrijwel 100 %.

Dat Ben in het USConcert meespeelde kon niemand op de vakgroep ontgaan. Behalve de regelmatig opduikende posters met weer nieuwe concerten en de voortdurende gedetailleerde stroom informatie over "trombone-vriendelijkheid" van uit te voeren stukken was vooral het jaar 1994 memorabel, waarin Ben het eervolle ambt van penningmeester op zich genomen had. In deze tijd kon men hem regelmatig mompelend rond zien lopen, zinnend op manieren om de orkest-kas te spekken. Wilde plannen als een optreden in de Bijlmer Bajes werden hierbij niet geschuwd.

Ben is rond 1 oktober naar Parijs vertrokken. Daar zal hij een jaar als postdoc werkzaam zijn in de groep van J.N. Chazalviel aan de  cole Polytechnique, waar de chemie van het halfgeleider-electrolyt grensvlak bestudeerd wordt met behulp van in-situ spectroscopische technieken. Als echte theeleut zal ik persoonlijk de door hem 's ochtends vroeg vers gezette thee van een exclusief merk missen. Zeker zal hij gemist worden om zijn goede ideeën en de vakgroep zal zonder hem

een stukje minder gezellig zijn.

We wensen hem heel veel succes en geluk in Parijs!

Petra de Jongh

IMPRESSIES UIT HET EERSTE SPREEKUUR VAN DE DIENSTCOMMISSIE

Van de voorzitter van de Dienstcommissie ontvingen wij het verslag van het eerste spreekuur. De FYLAKRA-redactie vulde het aan met een eerste reactie.

Tijdens het eerste spreekuur van de Facultaire Dienstcommissie d.d. 5 oktober j.l. zijn de volgende punten aan de orde geweest:

Vraag: Kan van medewerkers geest worden dat ze 24 uur per dag bereikbaar zijn? **Antwoord:** Ja, op grond van de verantwoordelijkheid voor de veiligheidsaspecten van het eigen werk.

Vraag: Hoe zijn de precieze regelingen met betrekking tot de dienstreizen, met name buitenland? **Antwoord:** Gaan we na.

Vraag: Wat is het standpunt van de DC ten aanzien van het nieuwe beursalenstelsel naast of in plaats van het huidige AIO-stelsel?

Antwoord: Bij onze faculteit is dat niet aan de orde. Gewacht wordt op de afloop van de discussie op centraal niveau. Namens het universitaire platform Dienstcommissies wordt een brief naar de U-raad voorbereid, waarin een aantal bezwaren tegen het beursalenstelsel naast het AIO-stelsel worden toegelicht. Daarin zal tevens aan de orde worden gesteld, dat in sommige faculteiten bepaald niet al het mogelijke is gedaan om het wachtgeldbeslag van AIO's te verminderen, terwijl dienstcommissies daarvoor wel uitgewerkte voorstellen hadden gemaakt en aangeboden.

Vraag: Wat gebeurt er bij de vaststelling van de ADV en vakantiedagen van SOP-pers? **Antwoord:** ADV vervalt alsmede extra vakantiedagen op grond van leeftijd.

Dit eerste spreekuur duurde 5 kwartier, en was informatief en gezellig. Van diverse kanten is er positief op gereageerd, voornamelijk omdat het drempelverlagend werkt en kennelijk ook omdat er diverse vragen zijn. Zoals u wel merkt zijn er ook vragen bij, waarbij de afdeling Personeelszaken de grootste deskundigheid heeft en de medewerk(st)ers van deze afdeling zijn altijd zeer bereidwillig om dat soort vragen te beantwoorden. Schroomt u daarom niet om in voorkomende gevallen hen te benaderen.

De Dienstcommissie bestaat uit:

Gijs van Ginkel, voorzitter, BBL 470, tel. 2361

Wilfried van Sark, secretaris, BBL 673, tel. 3173

Theo Klinkhamer, RvdG 108a, tel. 3263

Hans Kolijn, BBL 357, tel. 2828

Harry Roeters, Trans I, tel. 1052

Binnenkort kunt u een tweede spreekuur verwachten.

Aangezien het verslag van het eerste spreekuur van de Dienstcommissie niet alleen in deze FYLAKRA staat afgedrukt, maar bovendien nog op dezelfde dag, 5 oktober, via e-mail werd verspreid werd het individuele facultaire medewerkers mogelijk gemaakt meteen spontaan te rageren. Het papier van de e-mail-print was nog warm toen Gé Geijtenbeek de DC een reactie toezond.

Brave borsten der DC,

Geboeid heb ik het verslag van uw eerste spreekuur gelezen. Ik heb begrepen dat ik (in het vervolg?) 24 uur per dag bereikbaar moet zijn. Betekent dit een aanslag op mijn prive-geldmiddelen of kan ik de benodigde apparatuur (pieper?) bij de DC of de Faculteit declareren? Overigens moet ik er niet aan denken dat ik, net als ik mij sta te misdragen op b.v. de tribune van mijn favoriete voetbalclub, die vermaledijde "pieper" mij tot de orde zou roepen. Men kan ook te ver gaan!

Voor wat betreft uw opmerking over "soppers" kan ik u zeggen dat men ook nog een evenredig deel van zijn normale vakantiedagen verliest. Dat men mij volledig alle "oudemensdagen" zou ontnemen was mij bekend, maar stuitend acht ik dat nog steeds, omdat men mij niet gelijktijdig de bijbehorende jeugd heeft teruggegeven. Ik vrees dat u daar niets aan kunt doen?

Natuurlijk was het "logisch" geweest om mij bij 80% werken ook 80% van mijn vakantie + oudemensdagen te geven en niet 80% van mijn vakantiedagen alleen. Misschien kunt u daar wel iets aan doen!? Op de barricaden voor een "sopper"?!

Met vriendelijke groet,

Ge Geijtenbeek, vakgroep Sterrenkunde

	Natuur- en Sterrenkunde			Wiskunde			Informatica		
	1993	1994	1995	1993	1994	1995	1993	1994	1995
UvA	71 (8)	59 (5)	46 (6)	39 (7)	18 (7)	24 (7)	41 (3)	23 (0)	31 (2)
VU	40 (5)	26 (3)	28 (4)	18 (8)	15 (5)	21 (7)	52 (6)	50 (4)	55 (2)
RUG	80 (3)*	65 (5)*	74 (9)*	36 (8)	20 (8)	18 (5)	32 (1)	45 (0)	36 (3)
RUL	75 (8)	67 (5)	50 (6)	20 (5)	32 (8)	26 (10)	39 (3)	35 (2)	28 (5)
KUN	29 (6)	38 (7)	36 (2)	20 (4)	30 (9)	12 (4)	40 (4)	27 (2)	17 (1)
UU	93 (11)	109 (19)	91 (11)	40 (7)	49 (15)	41 (7)	45 (5)	32 (3)	28 (1)
AU's	388 (41)	364 (44)	325 (38)	173 (39)	164 (52)	142 (40)	249 (22)	212 (11)	195 (14)
TUD	186 (10)	133 (10)	125 (9)	55 (10)	30 (6)	29 (10)	115 (5)	69 (5)	80 (6)
TUE	111 (13)	95 (7)	87 (13)	55 (11)	29 (4)	54 (8)	80 (3)	64 (1)	73 (1)
UT#	104 (5)	104 (10)	102 (11)	50 (12)	44 (12)	43 (10)	78 (3)	82 (1)	82 (1)
TU's	401 (28)	332 (27)	314 (33)	160 (33)	103 (22)	126 (28)	273 (11)	215 (7)	235 (8)
Totaal	789 (69)	696 (71)	639 (71)	333 (72)	267 (74)	268 (68)	522 (33)	427 (18)	430 (22)

* inclusief technische natuurkunde; met 25 (4) voor 1995

inclusief de zgn. Friese propaedeuse.

AANTALLEN EERSTEJAARS STUDENTEN 1995

Traditiegetrouw stuurde dr G.A.P. Engelbertink (ION) ons de tabel betreffende de aantallen eerstejaars studenten met bijbehorend commentaar.

Bijgaande tabel geeft de aantallen eerstejaarsstudenten Wiskunde, Natuur- en sterrenkunde en Informatica bij de opening van het academisch jaar; de daarin besloten aantallen meisjes zijn tussen haakjes vermeld. Deeltijd-studenten en instromers in hogere jaren zijn niet meegeteld.

Het landelijk totaal van de negen universiteiten voor de drie studierichtingen samen is dit jaar 1337; een verdere (geringere) daling t.o.v. vorige jaren (1390 in 1994, 1644 in 1993, 1635 in 1992). De daling vindt vooral plaats bij de categorie Natuur- en sterrenkunde, met name bij de AU's en in geringere mate bij de TU's. De aantallen voor Wiskunde en Informatica zijn landelijk niet veranderd. De afname bij de AU's wordt gecompenseerd door de stijging bij de TU's.

Misschien zien we hier de eerste effecten van het verschil in studiefinancieringsduur tussen AU's en TU's.

Van de 570 natuurkundestudenten studeren er dit jaar 339 (59%, 56% in 1994, 60% in 1993) aan de drie TU's + Technische natuurkunde RUG. Dit percentage varieert sinds 1985 tussen 55% en 62%.

Voor Sterrenkunde zijn voor 1993, 1994 en 1995 de landelijke aantallen respectievelijk 53 (6), 57 (12) en 69 (10). Sinds 1985 varieert dit aantal tussen de 46 en 69. Dit jaar is de verdeling: UvA 10 (2), RUG 16 (1), RUL 22 (4) en UU 21 (3).

Tenslotte de deelname van vrouwelijke studenten. Hun aandeel in het landelijk totaal bedraagt voor 1993, 1994 en 1995 respectievelijk 11%, 12% en 12%.

G.A.P. Engelbertink,
Universiteit Utrecht

SHELL-DONATIE VOOR PROF. LOURENS

Shell Nederland kent al enige jaren de z.g. "Payments to Centres of Excellence" (PCE's). Het betreft hier donaties van Shell-vestigingen in Nederland aan universitaire kenniscentra. Ze worden meestal gegeven aan (vak)groepen, die onderzoek verrichten waarvoor Shell belangstelling heeft.

De PCE's worden gegeven om contacten op te bouwen of uit te bouwen met zeer goed bekend staande vakgroepen van verschillende universiteiten. Als een PCE is toegekend aan een hoogleraar binnen een universiteit, dan onderhoudt een onderzoeker van Shell, meestal iemand uit hetzelfde vakgebied als de hoogleraar, het contact met de vakgroep. Dit contact kan bestaan uit het geven van voordrachten over en weer, het vervullen van stage opdrachten bij Shell, etc. De

hoogleraar bepaalt hoe de donatie wordt besteed. PCE's worden door Shell beschouwd als een stimulans voor interessant onderzoek/onderwijs.

Dit jaar werden 4 PCE's uitgezet, m.n. bij de faculteit Werktuigbouwkunde en Maritieme techniek in Delft, bij de faculteit Werktuigbouwkunde van de TUE, bij de faculteit Scheikunde van de UU en bij de faculteit Natuur- en Sterrenkunde van deze universiteit. Het laatste betrof een donatie aan prof.dr ir W. Lourens (*in dit artikel afgebeeld op een foto van Gijs van Ginkel*) voor onderzoek in de computationele natuurkunde. De donatie bedraagt 35000 gulden per jaar voor een periode van 2 jaren. Het geld zal hoofdzakelijk worden besteed aan de uitbreiding van apparatuur en gereedschap voor de practica in de Computationele Natuurkunde.

E.A. Ketelaar - de Vries Reilingh

(ingezonden mededeling)

Nu reeds maken wij de medewerkers van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde attent op de

K E R S T B O R R E L

op

woensdag 20 december 1995 om 15.30 u

in

H E T O N D E R O N S J E

De borrel zal om 15.00 u. worden voorafgegaan door:

Het 2^e
Princetonplein
Muziekfestijn

NB - Voor méér informatie over het Kerstconcert en de Kerstborrel zie de achterste binnenzijde van de omslag van deze overvolle FYLAKRA

NIEUWE AIO BIJ GCM: PETRA DE JONGH

Petra de Jongh (hierboven op een foto van Johan van der Linden) is sinds 1 september werkzaam als promovenda van prof. John Kelly in de vakgroep GeCondenseerde Materie.

Zij is in dezelfde groep afgestudeerd op een onderzoek van poreuze TiO_2 -elektroden, dat zij deels heeft uitgevoerd bij TNO-Zeist en bij het Institut für Solarenergieforschung in Hannover. Als AIO gaat Petra de elektrochemie bestuderen van elektroden, opgebouwd uit nanokristallen van II-VI materialen (CdS , ZnO ,...).

Oppervlakteprocessen aan II-VI materialen zijn lastig te controleren, maar gelukkig beschikt Petra over geduld en doorzettingsvermogen. Petra is bovendien muzikaal en sportief: zij speelt met evenveel plezier cello en badminton.

Petra deelt haar zitkamer, kamer 268 in het Ornstein Laboratorium, met twee OIO's die, net als zij, per 1 september in dienst zijn getreden (*n.l. Addy van Dijken en René Wegh; zie blz. 38 e.v. in deze FYLAKRA - red.*). Samen gaan zij vier spannende jaren tegemoet.

Ben Erné

UIT / IN DIENST

uit dienst per 1 juli 1995

drs E.E.W. Bruins
A.W. Visser

SAP
MFO

uit dienst per 15/16 juli 1995

drs J.C.D. Verhagen
A.E. Hilberts

MBF
AGF

uit dienst per 1 augustus 1995

ir H.M.A. Andree
dr J.N. Carbajal Perez
drs A.J.C.D. Holvast
prof.dr J.S. Lappin
drs H.A.H.C. van Veen

FYS
MFO
DID
FM
FM

uit dienst per 1 september 1995

ir E.H.H. Durr

drs P.A.M.F. Oostwegel

FYS
ION**in dienst per 1 juli 1995**

R.J. Israel (stagiair tot 01-01-96)

M.N. Koning (tot 01-01-96)

H.P. Olthuis

mevr. E.M. Vos

MBF
* BUR
FYS
* BUR**in dienst per 1 augustus 1995**

M.G. Boerma (tot 01-01-96)

drs M.L.A. Kouwenhoven

FYS
STK**in dienst per 14 augustus 1995**

E.A.G.M. van Blokland (stagiair tot 02-12-95)

J. Koch (stagiair tot 26-01-96)

L. Mulder (stagiair tot 02-12-95)

F.W. Verweij (stagiair tot 02-12-95)

AGF
STK
IGF
IGF**in dienst per 1 september 1995**

G.H. Buiten (stagiair tot 16-12-95)

D. Driesens (stagiair tot 01-07-97)

drs J.I. van Gent

V.J. Giesing (stagiair tot 01-01-96)

J. de Hoop (stagiair tot 01-07-96)

drs A. Los

M.C.G. Merk (stagiair tot 16-12-95)

drs T.P.C. van Noije

drs W. Weijer

FYS
IGF
STK
FYS
IGF
MFO
FYS
* THE
MFO**in dienst per 15/16 september 1995**

M.J. de Wit

dr Y.A. Gallant

FYS
STK

Margreet Busink

* = zie voor biografie, e.d. elders in deze FYLAKRA

Kindersinterklaasfeest.

Op 2 december 1995 organiseert de personeelsvereniging FYLAKON (bij deelname van minimaal 20 kinderen) weer een Sinterklaasfeest voor kinderen en kleinkinderen van alle medewerkers bij de Faculteit Natuur- en Sterrenkunde.

Dit feest zal plaatsvinden in het "Onderonsje" in de kelder van de Werkplaats Fysica. Aanvang: 13.30 uur; zaal open: 13.15 uur.

Het feest is voor kinderen in de leeftijd van 3 t/m 7 jaar. Natuurlijk zijn oudere of jongere broertjes of zusjes ook van harte welkom.

Onderstaand aanmeldingsformulier moet uiterlijk 17 november a.s. ingeleverd zijn bij: Chris Fafieanie, Postkamer BBL of bij Personeelszaken, kamer 162 BBL.

-----hierlangs afknippen-----

KINDERSINTERKLAASFEEST OP 2 DECEMBER 1995

- Achternaam en roepnaam:.....
- leeftijd:.....
- meisje of jongen:.....
- hobby's:.....
- tel nr. werk vader/moeder:.....
- voorkeur voor soort cadeau:.....
- lid van Fylakon: Ja / Nee

LEDEN: f.10,- per kind / NIET LEDEN: f.25,- per kind

DIT FORMULIER INLEVEREN VOOR 17 NOVEMBER A.S.

HET FEEST GAAT ALLEEN DOOR BIJ VOLDOENDE DEELNAME

EXAMENS

Gemeenschappelijk propædeutisch examen natuurkunde, sterrenkunde en meteorologie & fysische oceanografie:

J.P.R. Bakker, R.H. Brandsma, M.C. van Buren, T. van Dillen, R.A. van Duine, J.M. Eij, A. de Jongh, D. Kerkhoven, A.F. Koenderink, R.C. van de Kraats, S.C. Kramer, J.M. Krijger, S. Kronemeijer, H.B.A. Luykx, J. Meloen, E.A.F. Molekamp, Y. Muilwijk, E. Noordermeer, M.H.P. van Roij, H. van Run, J.W.G. Schreurs, M. Sigmund, I.C. Sluimer, G.D.J. Smit (*cum laude*), N.J. Smitsman, I.M. Stegeman, Y.K. Tang, G.M. Terra (*cum laude*), S. Tunc, P.J. Valkering, M.G.A. van Veghel (*cum laude*), J.J. van der Vegt, M. West (*cum laude*) en N.P.A. Zagers.

Propædeuse sterrenkunde:

M. Oppe.

Doctoraal natuurkunde:

G.A.P.T. Aarts (*cum laude*), J.A. Beintema, P. van Bezooijen, C.J. van Enkevort (*cum laude*), S.B. van der Geer, O.G. Groeneveld, M. de Haan, C.W. Hurkmans, E. Imhof, M.J. de Loos, E.A. van der Meer, A.J.M. Muijs, N.J.R. van Peer, T.P. Pelupessy (*cum laude*), M. van der Plas, T. van Rhee, H.R. Tober en M. van der Voort.

Doctoraal meteorologie en fysische oceanografie:

M. Groothuis, J.M. Manders, A. van der Meulen en A. Reuvekamp.

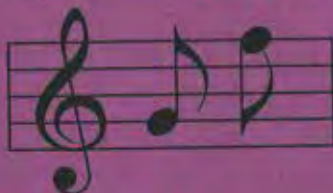
Doctoraal sterrenkunde:

H.J.D. Hennis.

(ingezonden mededeling)

OPROEP

Op 20 december a.s. zal, voorafgaand aan de traditionele Fylakon kerstborrel, een andere, nieuwe traditie voortgezet worden. Wij hebben het over

Het 2^e Princetonplein Muziekfestijn

Uit het overweldigende succes van de eerste editie van het Muziekfestijn is gebleken dat er verbluffend veel muzikaal talent in onze faculteit rondloopt. Wij hopen u ook dit jaar weer een aantrekkelijk programma te kunnen voorschotelen. Vanzelfsprekend is hiervoor de inzet van een groep enthousiaste musici nodig. Op deze plek willen wij iedereen die denkt een muzikale bijdrage te kunnen leveren aanmoedigen zo snel mogelijk contact met ons op te nemen. Blues, klassiek, rock, serieel, jazz, barok, folk, alles is mogelijk.

Je kan je voor het 2^e Princetonplein Muziekfestijn aanmelden als ensemble, maar aanmeldingen van individuele spelers en zangers (m/v) zijn ook van harte welkom. Wij zullen zo gevarieerd mogelijke ensembles samenstellen uit de beschikbare individuele musici. Je kan je aanmelden bij Arjen Vredenberg (A.M.Vredenberg@fys.ruu.nl, toestel 4249) en Martin van den Boogaard (M.J.vandenBoogaard@fys.ruu.nl, toestel 3159), die ook meer informatie kunnen verstrekken.

Speel of zing je deze keer niet mee? Kom dan luisteren naar de verrichtingen van je collega's. Tot ziens in het *Onderonsje* op 20 december!

NOOT VAN DE EINREDACTEUR:

Ruimtegebrek maakte het onmogelijk om wat meer te vermelden over degene die het artikeltje over de Shell-donatie voor prof. Lourens had geschreven, dat op de bladzijden 58 en 59 staat afgedrukt. Dat was mevr. E.A. Ketelaar - de Vries Reilingh, in het dagelijks leven Hoofd Externe Contacten en Publicaties Shell Research BV.

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

Princetonplein 3
3584 CC Utrecht

Universiteit Utrecht